

Mål C-740/22**Begäran om förhandsavgörande****Datum för ingivande:**

2 december 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

Itä-Suomen hovioikeus (Östra Finlands hovrätt, Finland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

30 november 2022

Klagande:

Endemol Shine Finland Oy

[utelämnas]

Begäran om förhandsavgörande av den 30 november 2022

[utelämnas]

Klagande: Endemol Shine Finland Oy (nedan kallat bolaget)**SAKEN: Begäran om tillgång till uppgifter****Beslut meddelat av Itä-Suomen hovioikeus (Östra Finlands hovrätt)****Saken i målet**

- 1 Målet avser tolkningen av artikel 2.1 jämförd med artikel 4 led 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning). Det är mer specifikt fråga om huruvida muntlig överföring av personuppgifter utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 4 led 2 i allmänna dataskyddsförordningen. Dessutom rör målet frågan huruvida allmänhetens rätt till tillgång till allmänna handlingar och rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen kan jämkas samman i enlighet med artikel 86 i förordningen genom att ge obegränsad tillgång till uppgifter om fällande domar i

brottmål samt överträdelser som rör en fysisk person från en domstols personregister, när syftet med begäran är att uppgifterna ska överföras till sökanden muntligen.

Bakgrund

- 2 Bolaget ansökte vid Södra Savolax tingsrätt om att muntligen få tillgång till uppgifter beträffande eventuella pågående eller avslutade brottnålsprocesser mot en fysisk person. Enligt tingsrätten var syftet med bolagets begäran att kontrollera vilka uppgifter som finns i straffregistret avseende en person som deltar i ett urvalsförfarande.

Tingsrättens behandling av begäran om uppgifter

- 3 Enligt tingsrätten omfattas skälen som bolaget angett för behandlingen av personuppgifter inte av de grunder för behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottnåls och överträdelser som anges i 7 § i kapitel 2 i dataskyddslagen. Mot denna bakgrund fann tingsrätten att bolaget inte hade rätt att få tillgång till de uppgifter som dess ansökan avsåg trots att det var fråga om offentliga avgöranden eller offentlig information som avses i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar. Även en sökning i domstolens informationssystem hade utgjort en behandling av personuppgifter, vilket innebär att de begärda uppgifterna inte heller hade kunnat lämnas ut muntligen. Inte heller ett avtal kan i sig utgöra en grund för behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottnåls och överträdelser. Mot bakgrund av ovanstående avslag tingsrätten bolagets begäran om information.
- 4 Bolaget överklagade tingsrättens beslut till Östra Finlands hovrätt. I överklagandet har bolaget bland annat gjort gällande att det inte utgör en behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 4 led 2 i förordningen om domstolen muntligen lämnar ut de uppgifter som avses i begäran om information beträffande eventuella pågående eller avslutade brottnålsprocesser. Hovrätten beviljade prövningstillstånd för bolagets överklagande och beslutade att handläggningen av målet ska fortsätta.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 5 Enligt artikel 2.1 i den allmänna dataskyddsförordningen ska denna förordning tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register. Enligt artikel 4 led 2 i samma förordning avses i förordningen med begreppet *behandling* en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av

personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring.

- 6 Enligt artikel 86 får personuppgifter i allmänna handlingar som förvaras av en myndighet eller ett offentligt organ eller ett privat organ för utförande av en uppgift av allmänt intresse lämnas ut av myndigheten eller organet i enlighet med den unionsrätt eller den medlemsstats nationella rätt som myndigheten eller det offentliga organet omfattas av, för att jämka samman allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med denna förordning.

Nationella bestämmelser

Lagstiftning om personuppgiftsskydd

- 7 Efter att den allmänna dataskyddsförordningen trädde i kraft antogs en ny dataskyddslag i Finland. 1 § i dataskyddslagen föreskriver att denna lag preciserar och kompletterar den allmänna dataskyddsförordningen och dess nationella tillämpning. Enligt 2 § i dataskyddslagen tillämpas lagen i enlighet med tillämpningsområdet i artikel 2 i den allmänna dataskyddsförordningen.
- 8 Enligt 28 § i dataskyddslagen tillämpas på rätten att få uppgifter ur myndigheternas personregister och på annat utlämnande av personuppgifter ur dessa personregister vad som föreskrivs om offentlighet i myndigheternas verksamhet.
- 9 Enligt 1 § stycke 1 i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten, ska denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter som utförs av behöriga myndigheter när det är fråga om bland annat handläggning av brottmål i domstol. Enligt 1 § stycke 4 ska denna lag dock endast tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som avses i stycke 1 som är helt eller delvis automatiserad eller där de uppgifter som behandlas utgör eller är avsedda att utgöra ett register eller en del av ett sådant. Enligt 2 § stycke 2 i samma lag tillämpas på rätten att få uppgifter ur myndigheternas personregister och på annat utlämnande av personuppgifter ur dessa personregister vad som föreskrivs om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Lagstiftning om offentlighet

- 10 Enligt 1 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar är rättegången och rättegångshandlingar offentliga om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag. Enligt 4 § i samma lag är uppgifterna om den domstol som behandlar ärendet, ärendets exakta art, processens gång samt den

muntliga förhandlingens tid och plats såväl som de uppgifter som är nödvändiga för specificering av parter offentliga. Enligt 7 § stycke 2 i samma lag har var och en rätt att ta del av en offentlig rättegångshandling. I 13 § stycke 1 i samma lag anges att det finns bestämmelser om hur rättegångshandlingar ska lämnas ut i 16 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

- 11 Enligt 13 § stycke 1 i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska en begäran om att få ta del av innehållet i en myndighetshandling individualiseras tillräckligt noggrant så att myndigheten ska kunna utreda vilken handling den avser. Den som begär en handling ska med diaries och andra register bistås vid individualiseringen av de handlingar som han önskar ta del av. Den som begär en handling behöver inte utreda sin identitet eller motivera sin begäran, om inte detta behövs för att myndigheten ska kunna utöva sin prövningsrätt eller kunna utreda om han eller hon har rätt att ta del av handlingens innehåll. Enligt 13 § stycke 2 ska, om inte något annat särskilt bestämts, den som begär att få ta del av en handling, när begäran avser en sekretessbelagd handling, en uppgift ur ett personregister som förs av en myndighet eller någon annan handling ur vilken en uppgift kan lämnas ut endast under vissa förutsättningar, meddela för vilket ändamål uppgifterna ska användas, lämna upplysningar om övriga omständigheter som myndigheten behöver för att kunna utreda förutsättningarna för utlämnande av uppgifter samt vid behov meddela hur uppgifterna kommer att skyddas.
- 12 Enligt 16 § stycke 1 i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet kan uppgifter lämnas ut ur en myndighetshandling muntligen eller så att handlingen läggs fram för påseende och kopiering eller får avlyssnas hos myndigheten eller så att en kopia eller en utskrift av den lämnas ut. Uppgifter om det offentliga innehållet i en handling ska lämnas ut på det sätt som begärts, om inte detta medför oskälig olägenhet för tjänsteverksamheten på grund av att antalet handlingar är stort, kopiering svår att genomföra eller någon annan därmed jämförbar orsak.
- 13 Enligt 16 § stycke 3 i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får personuppgifter ur en myndighets personregister, om inte något annat särskilt bestäms i lag, lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter.

Nödvändigheten av och bakgrunden till begäran om förhandsavgörande

- 14 Den hänskjutande domstolen ska pröva ett mål som rör behandling av personuppgifter i vilket det är nödvändigt att tolka artikel 2.1, artikel 4 led 2 och artikel 86 i den allmänna dataskyddsförordningen för att nå ett riktigt avgörande.
- 15 EU-domstolen har slagit fast att det är fråga om behandling av personuppgifter när en domstol ger tillgång till rättegångshandlingar som innehåller personuppgifter i en situation där det sker genom att tillhandahålla kopior till journalister (dom av

den 24 mars 2022, X och Z mot Autoriteit Persoonsgegevens (C-245/20, EU:C:2022:216, punkterna 37–39).

- 16 Den hänskjutande domstolen anser att det är oklart huruvida artikel 2.1 jämförd med artikel 4 led 2 i den allmänna dataskyddsförordningen ska tolkas så, att muntligt utlämnande av uppgifter om eventuella pågående eller avslutade brottnålsprocesser mot en fysisk person utgör behandling av personuppgifter i den mening som avses i förordningen. EU-domstolen har inte avgjort något mål som avser denna fråga.
- 17 Myndigheters behandling av personuppgifter regleras i Finland av dataskyddslagen, men samtidigt måste de begränsningar som i normalfallet gäller för behandling av personuppgifter inte iaktas i alla situationer till följd av att myndigheternas uppgifter är offentliga, 28 § i dataskyddslagen och 2 § stycke 2 i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten. För att jämka samman rätten till skydd av personuppgifter med offentlighetsprincipen föreskriver 16 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet att personuppgifter endast får lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form ur en myndighets personregister. Då nämnda paragraf inte omfattar situationen att personuppgifter ur en myndighets personregister lämnas ut muntligen är det oklart dels hur skyddet av personuppgifter och offentlighetsprincipen ska jämkas samman, dels hur viktiga aspekter i samband med skyddet av personuppgifter ska beaktas när personuppgifter som finns i en myndighets personregister lämnas ut muntligen.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

Efter att den hänskjutande domstolen berett parterna tillfälle att ta ställning till innehållet i begäran om förhandsavgörande, beslutade den att förklara förfarandet vilande och hänskjuta följande frågor för förhandsavgörande till EU-domstolen:

1. Utgör en muntlig överföring av personuppgifter en behandling av personuppgifter i den mening som avses i artikel 2.1 jämförd med artikel 4 led 2 i den allmänna dataskyddsförordningen?
2. Kan allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar jämkas samman med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med artikel 86 i den allmänna dataskyddsförordningen genom att ge obegränsad tillgång till uppgifter om fällande domar i brottmål samt överträdelser som rör en fysisk person från en domstols personregister, när syftet med begäran är att uppgifterna ska överföras till sökanden muntligen?
3. Har det betydelse för svaret på fråga 2 om sökanden är ett bolag eller en privatperson?

[utelämnas]